

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E - 35

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie september 2015

III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 53/2015
sudca spravodajca	Ľubomír Dobřík
druh konania	čl. 10 ods. 2 úst. zák. č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov - konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	12. mája 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	
skutkový stav a základné fakty	<p>Predmetom ústavného prieskumu je predložený návrh navrhovateľa, ktorým napáda rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“), ktorým uložil navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi – štatutárnemu orgánu/konateľovi obchodnej spoločnosti M., s. r. o., B., vykonávajúcemu túto funkciu od 31. mája 2012 pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. d) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon č. 357/2004 Z. z.“) v sume 18 000 € za porušenie povinnosti ustanovenej čl. 5 ods. 2 citovaného ústavného zákona po tom, ako „zistil, že L. K. vykonával v roku 2013 popri funkcii konateľa M., s. r. o. B. aj funkciu konateľa v obchodnej spoločnosti M., s. r. o. S.“</p> <p>Navrhovateľ s poukazom na predchádzajúce rozhodnutia výboru namieta, že jedno porušenie povinnosti podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona, považuje výbor za tri samostatné porušenia a na každé zvlášť uložil pokuty, ktorých súčet presahuje výšku pokuty určenú podľa ústavného zákona za takéto porušenie.</p> <p>Podľa výpisu z obchodného registra jediným spoločníkom spoločnosti M. je Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, a teda ide o obchodnú spoločnosť so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Navrhovateľ bol konateľom tejto spoločnosti od 31. mája 2012 do 28. októbra 2014. Podľa výpisu z obchodného registra funkcia konateľa spoločnosti M., s. r. o., S., navrhovateľovi skončila 13. decembra 2013, pričom zápis tejto zmeny bol vykonaný na základe rozhodnutia jediného spoločníka z 12. decembra 2013. Z uvedeného vyplýva, že súbeh verejnej funkcie a podnikateľskej činnosti u navrhovateľa trval od 31. mája 2012 do 13. decembra 2013, t. j. 7 mesiacov a 1 deň v roku 2012 a 11 mesiacov a 13 dní v roku 2013.</p>
ratio decidendi	<p>K aplikácii zásady „ne bis in idem“ v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov sa ústavný súd podrobne vyjadril už v uznesení sp. zn. III. ÚS 51/2015 z 10. februára 2015, ktorým odmietol ako zjavne neopodstatnený ďalší návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal preskúmania rozhodnutia výboru sp. zn. VP/15/14-K zo 17. septembra 2014, nepovažoval v okolnostiach daného prípadu za potrebné tieto závery duplicitne citovať a v podrobnostiach na ne odkazuje.</p>

	<p>Majúc na zreteli, že konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konštruované na princípe jednoinštančného konania, v ktorom je vylúčené podanie opravných prostriedkov, však ústavný súd považoval za potrebné, aby zahrnul do predmetu preskúmania v danej veci otázku správnosti výšky pokuty uloženej navrhovateľovi (posledným) rozhodnutím výboru.</p> <p>Preskúmaním napadnutého rozhodnutia výboru a jeho spisu sp. zn. 016/14 ústavný súd zistil, že výška pokuty (18 000 €) za porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v súvislosti so súdebným výkonom verejnej funkcie a podnikateľskej činnosti v roku 2013 nebola navrhovateľovi uložená v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. d) a čl. 9 ods. 15 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z.</p> <p>V tejto súvislosti ústavný súd musí poukázať na to, že výbor uložil navrhovateľovi celkom trikrát sankciu za porušenie povinností podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. (výbor sa o tom tiež zmieňuje v napadnutom rozhodnutí). Okrem uvedeného uznesenia sp. zn. III. ÚS 51/2015 (ktorým ústavný súd potvrdil rozhodnutie výboru sp. zn. VP/15/14-K) rovnako ústavný súd rozhodol aj v rámci preskúmania rozhodnutia výboru sp. zn. VP/02/14-K (uznesenie č. k. III. ÚS 568/2014-14 z 24. septembra 2014). Keďže vo všetkých predmetných rozhodnutiach vrátane napadnutého rozhodnutia je konštatálna časť výroku identická a nedá sa z nej odôvodniť obdobie, za ktoré sa navrhovateľovi sankcia ukladá, ústavný súd musel vychádzať z tých častí rozhodnutí, kde sa odôvodňuje výška pokuty. Z rozhodnutia výboru sp. zn. VP/15/14-K potom vyplýva, že sankcia bola uložená za časť roka 2012 a výška pokuty správne vychádzala z priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky v roku 2011. Z rozhodnutia výboru sp. zn. VP/02/14-K vyplýva, že sankcia bola navrhovateľovi uložená za rok 2013, pretože výška pokuty správne vychádzala v súlade s čl. 9 ods. 15 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. z výšky príjmov navrhovateľa v predchádzajúcom kalendárnom roku, teda roku 2012.</p> <p>Pri dodržaní rovnakého metodického postupu ústavný súd musí konštatovať, že napadnuté rozhodnutie, ktorým bola navrhovateľovi uložená pokuta v sume 18 000 € vychádzajúca z jeho príjmu v roku 2013, je v rozpore s citovaným čl. 9 ods. 15 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. Použiť príjem navrhovateľa za uvedené obdobie na výpočet pokuty by bolo možné iba v prípade, ak by sa sankcia ukladala za rok 2014, v ktorom však už navrhovateľ preukázateľne čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. neporušoval.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia výboru je nepreskúmateľné a arbitrárne.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zrušil.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov právneho zastúpenia.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: PLz. ÚS 1/2010, III. ÚS 568/2014, III. ÚS 51/2015, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06, IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 95/08.

spisová značka	III. ÚS 116/2015
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	čl. 10 ods. 2 úst. zák. č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov - konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	14. júla 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	
skutkový stav a základné fakty	Predmetom ústavného prieskumu je predložený návrh navrhovateľa, ktorým napáda rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. VP/20/14-K zo 17. septembra 2014 a rozhodnutia výboru č. VP/21/14-K zo 17. septembra 2014. Napadnutými rozhodnutiami výbor sankcionoval navrhovateľa za

	<p>porušenie povinností ustanovených v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu, a to konkrétne povinností zakotvených v jeho čl. 7 ods. 1.</p> <p>Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru namieta, že nespĺňa definičné znaky verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keďže akciová spoločnosť, ktorej bol v rozhodnom období členom predstavenstva, nie je obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Preto sa naňho ani nemohli vzťahovať povinnosti, za ktorých nesplnenie ho výbor sankcionoval.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Pre rozhodnutie ústavného súdu je nevyhnutné identifikovať pojmové znaky pojmu „majetková účasť“ použitého v čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Zjavne totiž ide o pojem, ktorý nie je legálne ani konštitucionálne definovaný. Len tak bude možné jednoznačne uzavrieť, či navrhovateľ porušil alebo neporušil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keď písomné oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov nepodal.</p> <p>Pojem „majetková účasť“ použitý v čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa svojou obsahovo náplňou najviac blíži pojmu podiel, tak ako ho definuje § 61 Obchodného zákonníka. Podielom je miera účasti spoločníka na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Kým obsahom právneho vzťahu účasti spoločníka v spoločnosti sú všetky práva a povinnosti, ktoré má spoločník voči spoločnosti, podiel, tak ako je vymedzený v § 61, vyjadruje len majetkovú zložku účasti spoločníka v spoločnosti (Ďurica, M. in Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 186).</p> <p>Ústavný súd tak uzatvára, že pojem „majetková účasť“ podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyjadruje majetkové zdieľanie výsledkov činnosti (väčšinou podnikateľskej) obchodnej spoločnosti jej spoločníkom, pričom tieto výsledky môžu mať tak kladnú, ako aj zápornú hodnotu.</p> <p>Majetkovú účasť v S. mali v rozhodnom období dva subjekty: Správa štátnych hmotných rezerv a T., a. s. Správa štátnych hmotných rezerv je ústredným orgánom štátnej správy s postavením rozpočtovej organizácie štátu a je právnickou osobou. Ako štátna rozpočtová organizácia však môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu ako právnickej osoby. Akcie S., ktoré spravuje Správa štátnych hmotných rezerv, sú teda vo vlastníctve štátu a prostredníctvom nich má štát aj majetkovú účasť v S., ktorá však, ako to z podkladov daných ústavnému súdu k dispozícii vyplýva (a to medzi účastníkmi konania nie je sporné), nevykazuje 100 %. T., a. s., je obchodnou spoločnosťou – akciovou spoločnosťou, ktorá má vlastnú právnu subjektivitu prejavujúcu sa okrem iného v právnej samostatnosti pri realizácii právnych úkonov, v spôsobilosti vlastníť majetok a niesť majetkovú zodpovednosť v právnych vzťahoch. Všetky akcie T., a. s., vlastní štát prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). T., a. s., je teda obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Majetok vo vlastníctve T., a. s. (teda aj akcie S.) je od majetku štátu právne oddelený, a teda netvorí súčasť majetkového substrátu štátu ako právnickej osoby.</p> <p>Ak štát (štátny orgán) založí ako jediný zakladateľ akciovú spoločnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - podieľa sa svojím vkladom v plnom rozsahu na tvorbe jej základného imania (§ 58 a § 59 ods. 1 Obchodného zákonníka), - predmet vkladu sa stáva súčasťou obchodného majetku [súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie – § 6 ods. 1 Obchodného zákonníka], - akciová spoločnosť nakladá so svojím obchodným majetkom (ktorý už nepatrí štátu) v rámci svojej činnosti (podnikania), pričom podnikaním sa podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť pre účely dosiahnutia zisku. <p>Nemožno za žiadnych okolností súhlasiť s vyjadrením jedného z poslancov Národnej rady Slovenskej republiky zachyteným v zápisnici z 18. schôdze výboru zo 17. septembra 2014, na ktorej sa hlasovaním prijali napadnuté rozhodnutia, že „vlastníkom 100 % akcií spoločnosti je Slovenská republika, ktorá je zastúpená spoločnosťou T., a. s., ktorá je 100 % štátnou akciovou spoločnosťou a Správa štátnych hmotných rezerv SR, ktorá je ústredným orgánom štátnej správy“. V prvom rade zo žiadnych podkladov, ktoré má ústavný súd k dispozícii, nevyplýva, že by T., a. s., pri realizácii práv a povinností</p>

	<p>akcionára S. konal v mene a na zodpovednosť štátu, a nie vo svojom vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. V druhom rade právny poriadok nepozná pojem „štátna akciová spoločnosť“. Z hľadiska akcionárskej štruktúry existuje len jedna právna kategória akciovej spoločnosti, pričom však štát môže vlastniť aj všetky akcie akciovej spoločnosti, čo má za následok, že má v danej akciovej spoločnosti stopercentnú majetkovú účasť. V takom prípade práva a povinnosti akcionára v mene a na zodpovednosť štátu vykonáva určený orgán štátu (väčšinou ústredný orgán štátnej správy) majúci pozíciu správcu majetku štátu. T., a. s., však takýmto subjektom nie je. Postavenie právneho zástupcu štátu nemajú bez ďalšieho akciové spoločnosti, ktorých jediným akcionárom je štát.</p> <p>Akcie S., ktoré sú vo vlastníctve T., a. s., nezakladajú pre štát pozíciu akcionára. Štát potom prostredníctvom akcií vo vlastníctve T. ani nemôže mať v S. účasť prislúchajúcu akcionárovi. Prostredníctvom týchto akcií má v S. majetkovú účasť T., a. s., ako samostatný právny subjekt, nie štát.</p> <p>V S., v ktorej bol navrhovateľ členom predstavenstva, sa majetková účasť rozkladá na Správu štátnych hmotných rezerv a T., a. s. Kým v prípade Správy štátnych hmotných rezerv vykonávajúcej práva akcionára nesie majetkové riziko spojené s účasťou na podnikaní S. štát, pretože Správa štátnych hmotných rezerv ako štátna rozpočtová organizácia nemá vlastný majetok, T., a. s., je spôsobilým subjektom vlastníckeho práva, vlastní majetok, ktorý netvorí súčasť majetkového substrátu štátu ako právnickej osoby, a tak aj sám znáša majetkové riziko spojené s účasťou na podnikaní S.. Zo žiadneho právneho predpisu totiž nevyplýva (na rozdiel od štátnych rozpočtových organizácií), že by obchodná spoločnosť so stopercentnou majetkovou účasťou štátu nemohla vlastniť svoj majetok a niesť vlastnú zodpovednosť v majetkovo-právnych vzťahoch. Taká obchodná spoločnosť je majetkovo nezávislá a zákon o správe majetku štátu sa na jej majetok nevzťahuje. S. nie je obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu.</p> <p>Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu v čl. 2 ods. 1 písm. zb) definuje verejného funkcionára rýdzo na báze majetkového aspektu účasti v obchodnej spoločnosti. Dikcia predmetnej ústavnej normy používajúca prívlastok „majetková“ iný výklad neumožňuje.</p> <p>V posudzovanej veci nemožno obísť ani aspekt, že ide o ukladanie sankcií, pri ktorom výklad a aplikácia či už „skutkovej podstaty“ alebo osoby porušovateľa (najmä, ak ide o špecifický subjekt – verejný funkcionár) musí podliehať mimoriadne prísny kritériám a v pochybnostiach (ktoré zo zápisnice výboru sú zrejme) nemožno sankciu uložiť (známa zásada „in dubio pro reo“). Najzávažnejším dôvodom vylučujúcim možnosť extenzívneho výkladu ústavnej normy je však ústavná direktíva uvedená v čl. 2 ods. 2 ústavy.</p> <p>Na podklade uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňa definíčné znaky verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) v spojení s čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, v dôsledku čoho mu povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona ani nevznikla. Preto konanie navrhovateľa spočívajúce v opomenutí podania písomných oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie členom predstavenstva S. a do 31. marca 2014 nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zrušil.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 1/07, III. ÚS 24/07, III. ÚS 12/09, I. ÚS 30/99.</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 140/2015</p>
<p>súdca spravodajca</p>	<p>Lubomír Dobřík</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 10 ods. 2 úst. zák. č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov - konanie o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>

dátum rozhodnutia	14. júla 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	
skutkový stav a základné fakty	<p>Predmetom ústavného prieskumu je predložený návrh navrhovateľa, ktorým napáda rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“). Napadnutými rozhodnutiami výbor sankcionoval navrhovateľa pokutou v sume 805 € zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára za porušenie povinnosti ustanovenej čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v súvislosti s nepodaním písomného oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov do 30 dní, t. j. do 4. októbra 2013, odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie. Druhým rozhodnutím uložil výbor navrhovateľovi pokutu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v sume 824 € zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára za porušenie povinnosti ustanovenej čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu v súvislosti s nepodaním písomného oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov za rok 2013 do 31. marca 2014.</p> <p>Navrhovateľ vo svojom návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru namieta, že nespĺňa definíčné znaky verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keďže akciová spoločnosť, ktorej bol v rozhodnom období členom predstavenstva, nie je obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Preto sa naňho ani nemohli vzťahovať povinnosti, za ktorých nesplnenie ho výbor sankcionoval.</p>
ratio decidendi	<p>Pre rozhodnutie ústavného súdu je nevyhnutné identifikovať pojmové znaky pojmu „majetková účasť“ použitého v čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu. Zjavne totiž ide o pojem, ktorý nie je legálne ani konštitucionálne definovaný. Len tak bude možné jednoznačne uzavrieť, či navrhovateľ porušil alebo neporušil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, keď písomné oznámenia funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov nepodal.</p> <p>Pojem „majetková účasť“ použitý v čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu sa svojou obsahovo náplňou najviac blíži pojmu podiel, tak ako ho definuje § 61 Obchodného zákonníka. Podielom je miera účasti spoločníka na čistom obchodnom imaní spoločnosti. Kým obsahom právneho vzťahu účasti spoločníka v spoločnosti sú všetky práva a povinnosti, ktoré má spoločník voči spoločnosti, podiel, tak ako je vymedzený v § 61, vyjadruje len majetkovú zložku účasti spoločníka v spoločnosti (Đurica, M. in Patakyová, M. a kol. Obchodný zákonník. Komentár. 3. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 186).</p> <p>Ústavný súd tak uzatvára, že pojem „majetková účasť“ podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) ústavného zákona o ochrane verejného záujmu vyjadruje majetkové zdieľanie výsledkov činnosti (väčšinou podnikateľskej) obchodnej spoločnosti jej spoločníkom, pričom tieto výsledky môžu mať tak kladnú, ako aj zápornú hodnotu.</p> <p>Majetkovú účasť v S. mali v rozhodnom období dva subjekty: Správa štátnych hmotných rezerv a T., a. s. Správa štátnych hmotných rezerv je ústredným orgánom štátnej správy s postavením rozpočtovej organizácie štátu a je právnickou osobou. Ako štátna rozpočtová organizácia však môže nadobúdať majetok len do vlastníctva štátu ako právnickej osoby. Akcie S., ktoré spravuje Správa štátnych hmotných rezerv, sú teda vo vlastníctve štátu a prostredníctvom nich má štát aj majetkovú účasť v S., ktorá však, ako to z podkladov daných ústavnému súdu k dispozícii vyplýva (a to medzi účastníkmi konania nie je sporné), nevykazuje 100 %. T., a. s., je obchodnou spoločnosťou – akciovou spoločnosťou, ktorá má vlastnú právnu subjektivitu prejavujúcu sa okrem iného v právnej samostatnosti pri realizácii právnych úkonov, v spôsobilosti vlastníť majetok a niesť majetkovú zodpovednosť v právnych vzťahoch. Všetky akcie T., a. s., vlastní štát prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). T., a. s., je teda obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu. Majetok vo vlastníctve T., a. s. (teda aj akcie S.) je od majetku štátu právne oddelený, a teda netvorí súčasť majetkového substrátu štátu ako právnickej osoby.</p> <p>Ak štát (štátny orgán) založí ako jediný zakladateľ akciovú spoločnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - podieľa sa svojím vkladom v plnom rozsahu na tvorbe jej základného imania (§ 58 a § 59 ods. 1 Obchodného zákonníka), - predmet vkladu sa stáva súčasťou obchodného majetku [súhrn majetkových hodnôt (vecí, pohľadávok a iných práv a peniazmi ocenených iných hodnôt), ktoré patria

podnikateľovi a slúžia alebo sú určené na jeho podnikanie – § 6 ods. 1 Obchodného zákonníka],

- akciová spoločnosť nakladá so svojím obchodným majetkom (ktorý už nepatrí štátu) v rámci svojej činnosti (podnikania), pričom podnikaním sa podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť pre účely dosiahnutia zisku.

Nemožno za žiadnych okolností súhlasiť s vyjadrením jedného z poslancov Národnej rady Slovenskej republiky zachyteným v zápisnici z 18. schôdze výboru zo 17. septembra 2014, na ktorej sa hlasovaním prijali napadnuté rozhodnutia, že „vlastníkom 100 % akcií spoločnosti je Slovenská republika, ktorá je zastúpená spoločnosťou T., a. s., ktorá je 100 % štátnou akciovou spoločnosťou a Správa štátnych hmotných rezerv SR, ktorá je ústredným orgánom štátnej správy“. V prvom rade zo žiadnych podkladov, ktoré má ústavný súd k dispozícii, nevyplýva, že by T., a. s., pri realizácii práv a povinností akcionára S. konal v mene a na zodpovednosť štátu, a nie vo svojom vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť. V druhom rade právny poriadok nepozná pojem „štátna akciová spoločnosť“. Z hľadiska akcionárskej štruktúry existuje len jedna právna kategória akciovej spoločnosti, pričom však štát môže vlastniť aj všetky akcie akciovej spoločnosti, čo má za následok, že má v danej akciovej spoločnosti stopercentnú majetkovú účasť. V takom prípade práva a povinnosti akcionára v mene a na zodpovednosť štátu vykonáva určený orgán štátu (väčšinou ústredný orgán štátnej správy) majúci pozíciu správcu majetku štátu. T., a. s., však takýmto subjektom nie je. Postavenie právneho zástupcu štátu nemajú bez ďalšieho akciovej spoločnosti, ktorých jediným akcionárom je štát.

Akcie S., ktoré sú vo vlastníctve T., a. s., nezakladajú pre štát pozíciu akcionára. Štát potom prostredníctvom akcií vo vlastníctve T. ani nemôže mať v S. účasť prislúchajúcu akcionárovi. Prostredníctvom týchto akcií má v S. majetkovú účasť T., a. s., ako samostatný právny subjekt, nie štát.

V S., v ktorej bol navrhovateľ členom predstavenstva, sa majetková účasť rozkladá na Správu štátnych hmotných rezerv a T., a. s. Kým v prípade Správy štátnych hmotných rezerv vykonávajúcej práva akcionára nesie majetkové riziko spojené s účasťou na podnikaní S. štát, pretože Správa štátnych hmotných rezerv ako štátna rozpočtová organizácia nemá vlastný majetok, T., a. s., je spôsobilým subjektom vlastníckeho práva, vlastní majetok, ktorý netvorí súčasť majetkového substrátu štátu ako právnickej osoby, a tak aj sám znáša majetkové riziko spojené s účasťou na podnikaní S.. Zo žiadneho právneho predpisu totiž nevyplýva (na rozdiel od štátnych rozpočtových organizácií), že by obchodná spoločnosť so stopercentnou majetkovou účasťou štátu nemohla vlastniť svoj majetok a niesť vlastnú zodpovednosť v majetkovo-právnych vzťahoch. Taká obchodná spoločnosť je majetkovo nezávislá a zákon o správe majetku štátu sa na jej majetok nevzťahuje. S. nie je obchodnou spoločnosťou so stopercentnou majetkovou účasťou štátu.

Ústavný zákon o ochrane verejného záujmu však v čl. 2 ods. 1 písm. zb) definuje verejného funkcionára rýdzo na báze majetkového aspektu účasti v obchodnej spoločnosti. Dikcia predmetnej ústavnej normy používajúca prívlastok „majetková“ iný výklad neumožňuje.

V posudzovanej veci nemožno obísť ani aspekt, že ide o ukladanie sankcií, pri ktorom výklad a aplikácia či už „skutkovej podstaty“ alebo osoby porušovateľa (najmä, ak ide o špecifický subjekt – verejný funkcionár) musí podliehať mimoriadne prísny kritériám a v pochybnostiach (ktoré zo zápisnice výboru sú zrejme) nemožno sankciu uložiť (známa zásada „in dubio pro reo“). Najzávažnejším dôvodom vylučujúcim možnosť extenzívneho výkladu ústavnej normy je však ústavná direktíva uvedená v čl. 2 ods. 2 ústavy.

Na podklade uvedených dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že navrhovateľ nespĺňal definičné znaky verejného funkcionára podľa čl. 2 ods. 1 písm. zb) v spojení s čl. 3 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, v dôsledku čoho mu povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona ani nevznikla. Preto konanie navrhovateľa spočívajúce v opomenutí podania písomných oznámení funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov do 30 dní odo dňa ujatia sa funkcie členom predstavenstva S. a do 31. marca 2014 nebolo v rozpore s ústavným zákonom o ochrane verejného záujmu.

Ústavný súd preto rozhodol tak, že rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií zrušil.

Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov konania.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: IV. ÚS 1/07, III. ÚS 24/07, III. ÚS 12/09, I. ÚS 30/99,
--	---

spisová značka	III. ÚS 158/2015
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. augusta 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania na strane navrhovateľky o zaplatenie sumy 30 306 € s príslušenstvom. Okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 30 306 € s príslušenstvom. Rozsudkom krajského súdu bol potvrdený rozsudok okresného súdu. Proti rozsudkom okresného súdu a krajského súdu podal 22. januára 2014 generálny prokurátor mimoriadne dovolanie na základe podnetu odporcu. Najvyšší súd napadnutým uznesením zrušil rozsudok okresného súdu, ako aj rozsudok krajského súdu a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.</p> <p>Sťažovateľka uvádza, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo doručené najvyššiemu súdu 22. januára 2014, „teda po lehote jedného roka od právoplatnosti rozsudku krajského súdu“. Preto podľa jej názoru z tohto dôvodu „mal a musel“ najvyšší súd mimoriadne dovolanie odmietnuť z dôvodu oneskorenosti jeho podania v zmysle § 243b v spojení s § 218 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Rozsudky okresného súdu a krajského súdu nadobudli právoplatnosť 9. januára 2013 a to účinným doručením právneho zástupcovi odporcu.</p>
ratio decidendi	<p>Predmetom sťažnosti, ktorú ústavný súd prijal na ďalšie konanie, je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu (a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu), ku ktorému malo dôjsť tým, že najvyšší súd neodmietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora doručené po lehote stanovenej v § 243g OSP (do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu).</p> <p>V preskúmvanej veci z obsahu spisu nesporne vyplýva, že odporca udelil splnomocnenie na zastupovanie na celé konanie advokátovi JUDr. J. F. v plnom rozsahu (č. 1. 146 spisu). Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo preto v súlade s § 49 ods. 1 OSP doručované tomuto právnomu zástupcovi, ktorý ho osobne prevzal 9. januára 2013, ako to vyplýva z doručky súdneho doručovateľa okresného súdu nachádzajúcej sa za pokynom zákonnej sudkyne, ktorým poverila kanceláriu na doručovanie rozsudku krajského súdu (č. 1. 243 spisu). Ešte v deň doručenia rozsudku krajského súdu JUDr. J. F. (9. januára 2013), avšak nepochybne až po jeho prevzatí, odporca, ako aj JUDr. J. F. písomnými podaniami z 9. januára 2013 osobne doručenými do podateľne okresného súdu oznámili vypovedanie splnomocnenia (č. 1. 244, 245 a 246 spisu), ku ktorému priložili aj jeho fotokópiu z 9. novembra 2012. Predmetný rozsudok krajského súdu zároveň JUDr. J. F. vrátil okresnému súdu a uviedol, že ho „je potrebné doručiť priamo“ odporcovi. Okresný súd na to nariadil doručiť rozsudok krajského súdu odporcovi osobne, pričom tento mu bol doručený až 14. februára 2013, keďže pri doručovaní došlo k zámene zásielok (navyše toto rozhodnutie nesprávne prevzala 16. januára 2013 iná obchodná spoločnosť).</p> <p>Na základe uvedených skutočností je zrejmé, že v čase doručovania rozsudku krajského súdu (ako aj jeho doručenia), t. j. 9. januára 2013 bol odporca riadne zastúpený právnym zástupcom pre celé konanie, a preto súd prvého stupňa správne doručoval rozsudok tomuto zástupcovi (§ 49 ods. 1 OSP). Účastník konania síce môže splnomocnenie odvolať a zástupca môže splnomocnenie vypovedať, avšak tieto úkony sú voči súdu účinné, len čo mu ich účastník alebo zástupca oznámili. Do vtedy súd nielen môže, ale aj musí so zástupcom (v prerokúvanej veci s právnym zástupcom) konať tak, ako keby</p>

	<p>splnomocnenie trvalo. Preto opätovné doručovanie rozsudku účastníkovi konania nemalo oporu v procesných predpisoch a opísané konanie odporcu a JUDr. J. F. nemohlo mať žiaden vplyv na posunutie dátumu právoplatnosti rozsudku krajského súdu.</p> <p>Podľa ustálenej súdnej praxe lehota na podanie riadneho opravného prostriedku začína plynúť účastníkovi od doručenia rozhodnutia jeho zástupcovi so splnomocnením pre celé konanie (§ 49 ods. 1 OSP), a nie od prípadného nadbytočného a procesne nesprávneho doručenia rozhodnutia osobne účastníkovi konania. Vychádzajúc z uvedeného niet pochýb o tom, že aj právoplatnosť rozhodnutia v takomto prípade nastáva jeho doručením právnenému zástupcovi účastníka.</p> <p>Z uvedeného je zrejmé, pri doručovaní rozsudku krajského súdu JUDr. J. F. bol v plnom rozsahu zachovaný zákonný postup pre jeho doručovanie určený príslušnými procesnými ustanoveniami, v prípade dodržania ktorých bola zásielka riadne doručená a postup okresného súdu po doručení oznámenia o vypovedaní splnomocnenia bol nadbytočný a procesne nesprávny. Preto pokiaľ najvyšší súd počítal jednoročnú lehotu podľa § 243g OSP na podanie mimoriadneho dovolania odo dňa následného doručenia rozsudku krajského súdu odporcovi, ústavný súd opakovane poukazuje na to, že táto lehota nepochybne začala plynúť už odo dňa, kedy prevzal rozsudok krajského súdu JUDr. J. F. (keďže sťažovateľka predmetné rozhodnutie prevzala ešte pred tým).</p> <p>S prihliadnutím na tieto východiská ústavný súd konštatuje, že výklad ustanovenia § 49 ods. 1 OSP prvej vety a § 243g OSP vyslovený najvyšším súdom bol tak interpretáciou, ktorá zjavne vybočila z ústavných medzí.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, II. ÚS 71/97, IV. ÚS 147/08, IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06, I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011.</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 198/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. augusta 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia podali žalobu o určenie, že vec patrí do dedičstva proti odporcom určeným v žalobe, o ktorej rozhodol okresný súd tak, že žalobe vyhovel. O trovách tohto konania rozhodol tak, že zaviazal odporcov spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľom trovy konania v celkovej sume 4 576,70 € do troch dní od právoplatnosti uznesenia. Proti označenému uzneseniu okresného súdu podali odporcovia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že uznesenie okresného súdu zrušil z dôvodu, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a zároveň sa s aplikáciou výnimočného ustanovenia § 150 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) nevysporiadal. Okresný súd opätovne rozhodoval o trovách konania a zaviazal odporcov spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľom trovy konania v sume 3 749,02 € do pätnástich dní od právoplatnosti uznesenia. Odporcovia opätovne podali proti uzneseniu okresného súdu o trovách konania odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že zmenil odvolaním napadnuté uznesenie tak, že účastníkom náhradu trov nepriznal. Sťažovatelia tvrdia, že krajský súd napadnutým uznesením porušil ich označené práva, a to nesprávnou aplikáciou zákonného ustanovenia § 150 OSP v rozpore s obsahom súdneho spisu. Poukazovali na to, že napadnuté uznesenie je odôvodnené tým, že neoznačili relevantné dôkazy pri prvom úkone, ktorý im patril, čo</p>

	nezodpovedá skutočnosti, keďže oni ako navrhovatelia dôkaz, na ktorý poukazoval krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia, označili ešte v samotnej žalobe.
ratio decidendi	<p>Ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom si zabezpečil kópiu žalobného návrhu sťažovateľov v danej veci, z ktorého je evidentné, že žalobcovia už pri prvom úkone, ktorý im patril, označili podľa názoru krajského súdu relevantný dôkaz, na základe ktorého okresný súd vyhovel ich žalobe, preto je potrebné dať za pravdu sťažovateľom, že dôvod aplikácie § 150 OSP v okolnostiach prípadu je v rozpore s obsahom súdneho spisu, a teda je nesprávny. Obrana krajského súdu uvedená vo vyjadrení predsedníčky krajského súdu a citovaná v prvej časti tohto rozhodnutia je nenáležitá, pretože nevychádza z odôvodnenia napadnutého uznesenia (nie je jeho obsahom). Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia je možné identifikovať len jediný dôvod aplikácie § 150 OSP, a to súdom uvedenú skutočnosť, že sťažovatelia tým, že v konaní neuviedli dôkazy pri prvom úkone, ktorý im patril, prispeli k dĺžke konania i k vzniku trov, preto krajský súd náhradu trov nepriznal. Tento záver krajského súdu je preukázateľne mylný, preto dôvody, na ktorých stojí napadnuté uznesenie, sú neudržateľné.</p> <p>Pokiaľ ide o názor krajského súdu uvedený vo vyjadrení k prijatej sťažnosti, že dôkladnú analýzu mal právny zástupca sťažovateľov predostrieť všetkým odporcom ešte pred súdnym sporom a vtedy by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania, je prinajmenšom pochybný, pretože ak je krajský súd toho názoru, že vlastníctvo zaväzuje v tom zmysle, že vlastník by mal poznať svoj majetok, tak to platí aj v prípade odporcov, ktorí neboli vlastníckmi a proti ktorým žaloba sťažovateľov smerovala. Je nepochybné, že žaloba bola podaná dôvodne a v situácii, keď žalovaní sa dobrovoľne nechceli vzdať nehnuteľnosti, o ktorej nevedeli, či im patrí alebo nie. Pokiaľ ide o úvahu krajského súdu týkajúcu sa obsahu predsúdnej výzvy, krajský súd paradoxne uvádza, že s identifikáciou a orientáciou v pozemkoknižných a katastrálnych listinách mali evidentne problém obe strany, teda aj žalovaní, preto by bolo absurdné od účastníkov, respektíve ich právnych zástupcov požadovať, aby v rámci predsúdnej výzvy právny zástupca sťažovateľov predostrel dôkladnú analýzu vzťahov a dôkazov, ktorej by žalovaní zrejme nerozumeli a výzve nevyhoveli, a len v tom prípade by súd v danej veci priznal náhradu trov konania. Takýto názor podľa ústavného súdu nemá oporu v právnom poriadku Slovenskej republiky a kladie neprimerané nároky na strany, ktoré sa práve z dôvodu rozdielných pohľadov na vec obrátili na všeobecný súd, aby ich vec rozhodol podľa práva.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľom priznal právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09.

spisová značka	III. ÚS 316/2015
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – v časti vyhovené – v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	8. septembra 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu, ktorým zmenil uznesenie okresného súdu o uložení povinnosti oprávnenému zaplatiť sťažovateľke trovy exekučného konania v sume 392,78 € tak, že sťažovateľke náhradu trov exekučného konania s poukazom na znenie § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) nepriznal.

	<p>Napadnuté rozhodnutie krajského súdu považuje sťažovateľka za arbitrárne, pričom argumentuje tým, že vzhľadom na skutočnosť, že nepriznanie trov konania úspešnému účastníkovi je výnimkou zo všeobecne akceptovanej zásady zodpovednosti za výsledok konania vyplývajúcej z § 142 ods. 1 OSP, musí byť aplikácia § 150 ods. 1 OSP presvedčivo a precízne odôvodnená spôsobom zodpovedajúcim § 157 ods. 2 OSP, čo sa však v jej prípade evidentne nestalo. Krajský súd totiž nielenže neakceptoval právny záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený už v uznesení sp. zn. 2 M Cdo 17/2009 z 28. januára 2010 o nemožnosti považovať zmenu právnej úpravy týkajúcej sa charakteru nároku oprávneného a nereagovanie sťažovateľky na listy oprávneného, resp. jeho kvalifikovaného právneho zástupcu, za dôvody hodné osobitného zreteľa relevantné na aplikáciu § 150 ods. 1 OSP, ale nesplnil ani uloženú povinnosť skúmať ďalšie okolnosti, resp. podmienky umožňujúce rozhodnúť podľa citovaného zákonného ustanovenia. Takáto interpretácia § 150 ods. 1 OSP krajským súdom podľa názoru sťažovateľky povzbudzuje nezodpovedné až šikanózne konanie oprávneného a jeho právneho zástupcu, ktorý nezmyselným návrhom podaným v štýle „pokus-omyl“ prinútili sťažovateľku proti nemu sa brániť, s čím jej logicky vznikli nemalé finančné náklady.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Preskúmaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavný súd dospel k názoru, že námietky sťažovateľky sú opodstatnené.</p> <p>Prax všeobecných súdov je jednotná v názore, že „aplikácia ustanovenia § 150 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dospeje k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a tiež na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní“.</p> <p>Odôvodnenie rozhodnutia, v ktorom je ustanovenie § 150 OSP aplikované, by malo byť precízne, pričom sa ex lege vyžaduje, aby v tomto konaní boli bezpečne preukázané skutočnosti, na základe ktorých je toto ustanovenie aplikované.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je nepreskúmateľné a vnútorne si odporujúce, teda z pohľadu ústavného prieskumu arbitrárne a zjavne neodôvodnené. Zo žiadneho zmysluplného výkladu § 150 ods. 1 OSP ani zaužívanej praxe všeobecných súdov totiž nevyplýva, aby „všetky okolnosti daného prípadu...“, ktoré krajský súd prezentoval iba ako svoju domnienku bez reálnej opory v konkrétnom zákonnom ustanovení, odôvodňovali aplikáciu § 150 ods. 1 OSP na tento prípad. Osobitne to platí pre ťažiskový argument krajského súdu, za ktorý považuje „osobné a majetkové pomery oprávneného“ odôvodňujúce jeho oslobodenie „od súdnych poplatkov“, ktoré však v napadnutom rozhodnutí vôbec druhovo nešpecifikoval podľa Sadzobníka súdnych poplatkov, ani neuviedol, do akej kategórie podľa § 4 zákona o súdnych poplatkoch prípadné oslobodenie oprávneného od poplatku spadá. V tejto súvislosti ústavný súd upriamuje pozornosť krajského súdu aj na znenie § 2 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, ktorý taktiež reflektuje zásadu úspechu, keď ustanovuje, že ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.</p> <p>Pokiaľ teda krajský súd rozhodnutie o nepriznaní trov konania sťažovateľke, ktorá sa spravodlivej ochrany svojich práv domáhala podaním opravného prostriedku – námietok proti exekúcii, s čím bola spojená povinnosť uhradiť poplatok za konanie súdu podľa v rozhodnom čase existujúcej položky 13 Sadzobníka súdnych poplatkov, riadne a presvedčivo neodôvodnil, postupoval v rozpore s § 157 ods. 2 OSP.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal právo na úhradu trov konania.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti návrhu na náhradu trov konania nevyhovel.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 71/97, II. ÚS 31/04, II. ÚS 56/05, III. ÚS</p>

judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	166/09, III. ÚS 144/2010, IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 84/2014, I. ÚS 119/2012, IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09 Najvyšší súd Slovenskej republiky: M Cdo 14/99 ESEP: Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997,
--	---

Nálezy – priet'ahy v konaní:

spisová značka	III. ÚS 145/2015
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o s'ťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. augusta 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	S'ťažovatelia namietali porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v dedičskom konaní. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť v časti, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva postupom krajského súdu. Vo zvyšnej časti s'ťažnosť s'ťažovateľov ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.
ratio decidendi	<p>V súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o s'ťažnosti zohľadnil Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že právna stránka konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov nezakladá jeho náročnosť vzhľadom na existenciu početnej a ustálenej judikatúry týkajúcej sa konaní tohto charakteru. Tento typ rozhodovacieho procesu sa však obvykle vyznačuje skutkovou náročnosťou danou potrebou zisťovania celého majetku bývalých manželov spravidla za dlhšie obdobie, pričom tento majetok sa niekedy prelína aj s výlučným majetkom niektorého z manželov. Spravidla sa v takýchto sporoch vykonáva znalecké dokazovanie zamerané na zistenie cien a hodnoty vecí a iných majetkových hodnôt tvoriacich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Žalované konanie však prebiehalo na druhom stupni súdnej sústavy, nemožno ho preto z hľadiska eventuálnej skutkovej zložitosti porovnávať s konaním na prvom stupni. Okrem toho ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu zistil, že v oboch fázach konania o odvolaní s'ťažovateľov (teda pred dovolacím konaním, ako aj po vrátení veci z dovolacieho súdu) vydaniu rozhodnutia o odvolaní nepredchádzalo žiadne rozsiahle dokazovanie. Konanie o odvolaní s'ťažovateľov podľa názoru ústavného súdu nebolo skutkovo ani právne zložitá.</p> <p>2. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. správania účastníka súdneho konania, ústavný súd dospel k záveru, že námietky krajského súdu voči správaniu s'ťažovateľov v napadnutom konaní sú nedôvodné. Dĺžka konania o odvolaní s'ťažovateľov nebola spôsobená neplnením ich procesných povinností, neposkytovaním potrebnej súčinnosti krajskému súdu ani žiadnym iným právne významným postojom.</p> <p>3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom krajského súdu v posudzovanej veci. V uznesení krajského súdu z 30. júna 2011 bol položený základ budúcich priet'ahov v odvolacom konaní. Týmto uznesením totiž krajský súd odvolanie s'ťažovateľky v 1. rade a s'ťažovateľky v 3. rade odmietol ako oneskorene podané a meritórne sa zaoberal len odvolaním s'ťažovateľa v 2. rade. Na dovolanie s'ťažovateľky v 1. rade najvyšší súd predmetné uznesenie krajského súdu musel zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, pretože dospel k záveru, že „chýbal akýkoľvek dôvod pre pochybnosť o včasnosti podaného odvolania; chybne preto takto podané odvolanie odvolací súd odmietol ako oneskorené...“. Krajský súd sa teda pri rozhodovaní o podaných odvolaniach dopustil</p>

	<p>vážnej procesnej chyby. Bolo pochopiteľné, že sťažovateľka v 1. rade sa domáhala ochrany svojich práv dovolaním, ktoré bolo z dôvodu nezákonnosti uznesenia krajského súdu úspešné. Procesné pochybenie krajského súdu preto vplývalo na základné právo sťažovateľov na prerokovanie ich vecí bez zbytočných prieťahov dvoma spôsobmi. Jednak samotné odmietnutie včas podaného odvolania ako podaného oneskorene predstavuje činnosť, ktorú nemožno kvalifikovať ako smerujúcu k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania, a v druhom rade dĺžku dovolacieho konania (približne jeden rok) je potrebné pričítať na vrub aj krajskému súdu.</p> <p>Po vrátení veci z dovolacieho súdu na ďalšie konanie 23. novembra 2012 bol postup krajského súdu poznačený neprerušovanou nečinnosťou až do 30. mája 2014, keď zrušil prvostupňové uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Krajský súd teda bezdôvodne nekonal viac ako 18 mesiacov.</p> <p><u>Ústavný súd preto rozhodol tak, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie sťažovateľke M.Z. v sume 2 000 € a sťažovateľom M.Z. a Z.S. každému v sume po 1 500 € a sťažovateľom priznal právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 199/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. augusta 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní o návrhu žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume „88 125,61 Kč“, pričom sťažovateľ je v procesnej pozícii žalovaného. Od podania návrhu vo veci uplynulo takmer 5 rokov.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci. Pokiaľ ide o obranu súdu, ktorý videl skutkovú náročnosť sporu v medzinárodnom prvku a v nariadení znaleckého dokazovania v cudzine, ústavný súd konštatuje, že ju nemohol akceptovať, pretože aj napriek medzinárodnému prvku žalobca (ktorý je cudzím štátnym príslušníkom) poskytoval primeranú súčinnosť a reagoval na výzvy súdu v primeraných lehotách, a pokiaľ ide o vyžiadané dôkazy z cudziny, samotné vyžiadanie dôkazu (znaleckého posudku) po splnení výzvy dožiadaného súdu trvalo približne päť mesiacov.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd uviedol, že nezistil žiadne závažné okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania, preto konštatuje, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania poskytoval primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagoval včas.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatuje, že zistil obdobie nečinnosti v trvaní dvoch rokov, t. j. od doručenia zoznamu otázok pre znalca zo strany žalobcu 5. novembra 2010 do 7. novembra 2013, kedy okresný súd doručil žiadosť dožiadanému súdu. O nekoordinovanom postupe súdu pri realizácii</p>

	<p>dožiadania svedčí aj skutočnosť, že okresnému súdu trvalo vyše roka, kým vyhovel požiadavke dožiadaného súdu zložiť preddavok na trovy dôkazu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nielen nečinnosť, ale aj nesústredená a neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov.</p> <p><u>Vzhlľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené boli.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 1 500 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 201/2015</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Rudolf Tkáčik</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>18. augusta 2015</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o návrhu žalobcov na vydanie bezdôvodného obohatenia a náhrady škody, pričom sťažovateľ je v procesnej pozícii žalovaného. Od podania návrhu vo veci uplynulo takmer 9 rokov a všeobecné súdy dosiaľ právoplatne nerozhodli, čo u sťažovateľa vyvoláva dlhodobý stav právnej neistoty.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva, preto dĺžka konania nebola závislá od skutkovej či právnej náročnosti prerokovávanej veci. 2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa ako účastníka konania, ústavný súd uviedol, že nezistil žiadne závažné okolnosti na strane sťažovateľa, ktoré by relevantne prispeli k doterajšej dĺžke napadnutého konania, preto konštatuje, že sťažovateľ v doterajšom priebehu konania poskytoval primeranú súčinnosť a na výzvy okresného súdu reagoval včas. 3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že hoci okresný súd konal a vykonával úkony priebežne bez evidentnej nečinnosti, jeho postup aj vzhlľadom na doterajšiu dĺžku konania, ako aj jeho procesné štádium možno charakterizovať ako nedostatočne razantný, poznamenaný nesústredenou činnosťou a ako celok neefektívny. K tomuto záveru ústavný súd dospel najmä v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním, kde okresný súd ustanovoval znalcov z nepríslušných odborov, ako aj ustanovil znalkyňu, ktorá bola konzultantkou pri vypracovaní znaleckého posudku predloženého súdu navrhovateľmi, ďalej nedostatočnom určení úloh znalci, ktorý následne na základe námietok strán sporu musel dopracovať znalecký posudok. Dĺžka trvania znaleckého dokazovania, ktoré bolo nariadené 13. novembra 2007 a trvá dodnes, svedčí o tom, že okresný súd túto úlohu nezvládol, čo v konečnom dôsledku možno považovať nesústrednú a neefektívnu činnosť, v dôsledku ktorej sa napadnuté konanie predĺžilo približne o sedem rokov. <p><u>Vzhlľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo</u></p>

	<p>sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo.</p> <p><u>Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 3 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 276/2015
sudca spravodajca	Jana Baricová
druh konania	čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - konanie o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	18. augusta 2015
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľka namietala porušenie práv vyplývajúcich z označených článkov Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom okresného súdu v konaní o návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo 4. augusta 2003.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pri rozhodovaní o sťažnosti zohľadnil tri základné kritériá:</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že faktická zložitosť veci bola v tomto konaní vyvolaná najmä nutnosťou nariadenia znaleckého dokazovania na účel určenia všeobecnej hodnoty nehnuteľností, vecí hnutelých patriacich do BSM, ako aj určenia trhovej hodnoty obchodných podielov odporcu v obchodných spoločnostiach. Podľa názoru ústavného súdu preskúmané konanie nie je právne zložitá, pričom existuje dostatočné množstvo stabilizovanej judikatúry všeobecných súdov, ktorá obsahuje aj jednoznačnú metodiku postupu a prerokovania uvedených majetkových sporov, takže pri efektívnejšom a sústredenejšom postupe mohol okresný súd v napadnutom konaní postupovať plynulejšie.</p> <p>2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníka súdneho konania v procesnom postavení navrhovateľky, ústavný súd konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by v súvislosti s prietahmi v napadnutom konaní bolo potrebné pripísať na ťarchu sťažovateľky.</p> <p>3. Tretím hodnotiacim kritériom bol postup okresného súdu. Ústavný súd konštatoval, že napriek veľkému počtu vykonaných procesných úkonov v doterajšom priebehu je napadnuté konanie poznačené neefektívnosťou a nesústredenosťou. Za neefektívnu činnosť okresného súdu v napadnutom konaní je podľa názoru ústavného súdu potrebné vyhodnotiť predovšetkým jeho postup v súvislosti so zabezpečením znaleckého dokazovania. Ústavný súd pri vyhodnocovaní postupu okresného súdu v napadnutom konaní okrem už uvedeného prihliadol predovšetkým na to, že z ústavnoprávneho hľadiska nemožno akceptovať, aby konanie pred všeobecným súdom nebolo ani po 12 rokoch od jeho začatia právoplatne skončené.</p> <p><u>Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresnému súdu prikázal konať bez zbytočných prietahov.</u></p> <p><u>Ústavný súd sťažovateľke priznal finančné zadostučinenie v sume 3 000 € a právo na úhradu trov konania.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	

Spracoval: JUDr. Veronika Franková

Upozornenie:

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.